

P Ö Y T Y Ä

Konserniohje

Voimaantulo 1.8.2018

1. Kunnan strategia ja omistajapolitiikka.....	3
2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite.....	3
3. Soveltamisala	3
4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen.....	4
5. Konserniohjeen sitovuus	4
6. Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako	5
7. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	7
8. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen	8
9. Tiedottaminen ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	8
10. Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa	9
11. Kuntayhtymän hallituksen jäsenten velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa	10
12. Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat.....	10
13. Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen.....	11
14. Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa.....	11
15. Yhtiökokous, yhtiön hallituksen, hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tehtävät.....	12
16. Kuntakonsernin tarkastus.....	13
17. Konserniohjeen voimaantulo.....	13

1. Kunnan strategia ja omistajapolitiikka

Valtuuston hyväksymässä kuntastrategiassa valtuusto päättää toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet. Kuntastrategiassa otetaan huomioon myös omistajapolitiikka. Omistajapolitiikka on osa kuntalain 37 §:n tarkoittamaa kuntastrategiaa, jonka valtuusto hyväksyy. Omistajapolitiikassa määritellään, minkälaista omaisuutta kunta hankkii ja missä on perusteltua olla omistajana ja sijoittajana. Omistajapolitiikassa asetetaan kriteerit, joilla arvioidaan omistuksen vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Omistajapolitiikka linjaa omistajaohjauksen sisältöä ja konkretisoituu konserniyhteisöille kunnan talousarviossa asetettuina tavoitteina.

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä aktiivisesti myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Myötävaikuttaminen perustuu kuntastrategiaan, omistajapolitiikkaan ja yhteisölle asetettuihin tavoitteisiin sekä yhteisöstä ja toimintaympäristön muutoksista saatuun tietoon perustuviin arviointeihin.

Annettavat ohjaavat toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

Toimenpiteiden kirjaamisella on merkitystä myös hankintalain 15 §:n mukaisten kunnan sidosyhtiöiden statuksen kannalta. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Omistajaohjaukseen kuuluu aktiivinen vuoropuhelu tytäryhteisön kanssa yhteisön tavoitteista ja odotuksista.

Omistajaohjauksella varmistetaan kuntastrategiaan liittyvän omistajapolitiikan toteutuminen.

2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kunnan kokonaisuus huomioon ottaen.

Aktiivinen omistajaohjaus edellyttää avoimuutta ja hyvää ja säännöllistä tiedonkulkua ja vuorovaikutusta konsernijohtoon ja yhtiöiden johtoon välillä. Vuorovaikutus voi olla sekä muodollista että epämuodollista. Raportointivelvoitteet määritellään konserniohjeissa.

Lisäksi konsernijohtolla on aina oikeus saada tytäryhtiöiltä omistajaohjauksen edellyttämässä laajuudessa niiden taloudellisen aseman arviointia varten tarpeelliset tiedot (Kuntal 116 §). Konsernijohto on salassapitovelvollinen yhtiöiden liike- ja ammattisalaisuuksista. Yhtiöiden johtoon huolellisuusvelvoitteeseen kuuluu ilmoittaa konsernijohtolle, mitkä annetuista asiakirjoista tai muutoin annetuista tiedoista ovat salassa pidettäviä. Annettuihin asiakirjoihin tulee tehdä merkintä salassa pidettävistä asioista.

3. Soveltamisala

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Pöytyän kunnan konserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat konserniyhteisöt:

- As Oy Karinaisten Faarinhovi
- As Oy Pöytyän Riihiniitty
- As Oy Pöytyän Sankarinrivi
- As Oy Talonpojankartano
- As Oy Faarinkujanrivi
- Kiinteistö Oy Kyrön Tapiola
- Kiinteistö Oy Pöytyän Talonpojanpuisto
- Kiinteistö Oy Pöytyän Yritystalo
- Kiinteistö Oy Pöytyän Liiketalo
- Pöytyän Lämpökeskus Oy

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittä ja osakkuusyrittä.

Pöytyän kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

- As Oy Manttaalinrinne
- As Oy Riihikosken Keskuspuisto
- Kiinteistö Oy Manttaalinrivi
- Kiinteistö Oy Pöytyän Koskenranta
- Kiinteistö Oy Pöytyän Pikkumylly
- Parravahan Vesi Oy

Pöytyän kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Loimaan koulutuskuntayhtymä
- Pöytyän kansanterveystyön kuntayhtymä
- Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä
- Varsinais-Suomen liitto
- Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä

Tätä ohjetta sovelletaan kulloinkin konserniin kuuluviin yhteisöihin. Lista yhteisöistä päivitetään talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä vuosittain.

4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan tytäryhteisön yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Konserniohjeen käsittelyä koskeva yhtiön toimielimen pöytäkirjanote tulee toimittaa kunnalle.

5. Konserniohjeen sitovuus

Konsernisuhteissa määräävässä asemassa olevan emokunnan ns. omistajaintressillä on käytännössä yhtiön toimintaa ohjaava vaikutus. Konserniohjeet eivät yhtiöoikeudellisesti suoraan sido tytäryhteisöjen toimielimiä. Yhtiöoikeudellinen sitovuus syntyy vasta siinä vaiheessa, kun tytäryhteisön toimivaltainen elin, yleensä hallitus, on hyväksynyt ohjeet yhteisöä sitovaksi. Tällöinkin yhteisöjen toimielinten, toimielinten jäsenten sekä toimitusjohtajan velvoitteet ja vastuut määräytyvät kyseistä yhteisöä koskevan lainsäädännön mukaan. Tytäryhteisöjen johto toimii kuitenkin konsernin emoyhteisön eli kunnan luottamuksen varassa.

Konserniohjeet täydentävät tytäryhteisölle sen perustamisvaiheessa ja yhtiöjärjestyksessä asetettuja kunnan toimintaan liittyviä tavoitteita, joten niistä poikkeamiseen tai noudattamatta jättämiseen

tulisi tytäryhteisön johdon esittää erityisen perusteltu syy. Lähtökohtaisesti noudattamatta jättäminen voisi perustua vain osakeyhtiölain tarkoittamiin vähemmistön suojasäännöksiin, velkojien suojasäännöksiin tai muuhun selkeään osakeyhtiölain tarkoittamaan yhtiön edun vastaisuuteen. Yhtiön edun vastaisuutta arvioitaessa on puolestaan aina otettava huomioon yhtiöjärjestyksestä ilmenevä yhtiön toiminnan tarkoitus.

Konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä, perus- tai osakassopimuksesta muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten osakeyhtiö-, yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnanjohtajalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

6. Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako

Konsernijohto, konsernijohtoon kuuluvat tehtävät sekä toimivalta on määritelty kunnan hallintosäännön 4 luvussa § 22-23. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto sekä kunnanjohtaja.

Valtuusto kuntalain 14 §:n perusteella

- määrittelee kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen
- hyväksyy konserniohjeen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto

Jaoston tehtävänä ovat konserniohjauksen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät, se

- seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle
- antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
- nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet
- vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan
- hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta
- vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä valmistelee kunnanhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion
- päättää kunnan saatavien hyväksymisestä, valvomisesta, muuttamisesta ja vapauttamisesta, jollei toisin ole säädetty tai määrätty tai valtuuston päätöksestä muuta johdu

Kunnanhallitus

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
- antaa valtuustolle kolmannesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa

Kunnanjohtaja

- johtaa kunnanhallituksen alaisena konsernipolitiikkaa
- vastaa näiden ohjeiden mukaan kunnanjohtajalle kuuluvista tehtävistä
- seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle ja yhteisölle
- seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeen toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämiseksi kunnanhallitukselle ja yhteisölle.
- aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan

Toimialajohtaja

- seuraa toimialallaan kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa konsernijohtajalle
- seuraa toimialallaan kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämiseksi konsernijohtajalle
- seuraa sisäisen valvonnan toteutumista toimialansa tytäryhteisöissä

Kunnan edustajat

- toimivat tytäryhteisöjen hallintoelimissä siten, että valtuuston yhteisölle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- vastaavat toimialaansa kuuluvien tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekevät tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia sekä raportoivat tarvittaessa konsernijohtajalle

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kuntakonsernia koskevien tavoitteiden asetteluja. Kunnan tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä huolehtiminen.

Tilintarkastaja

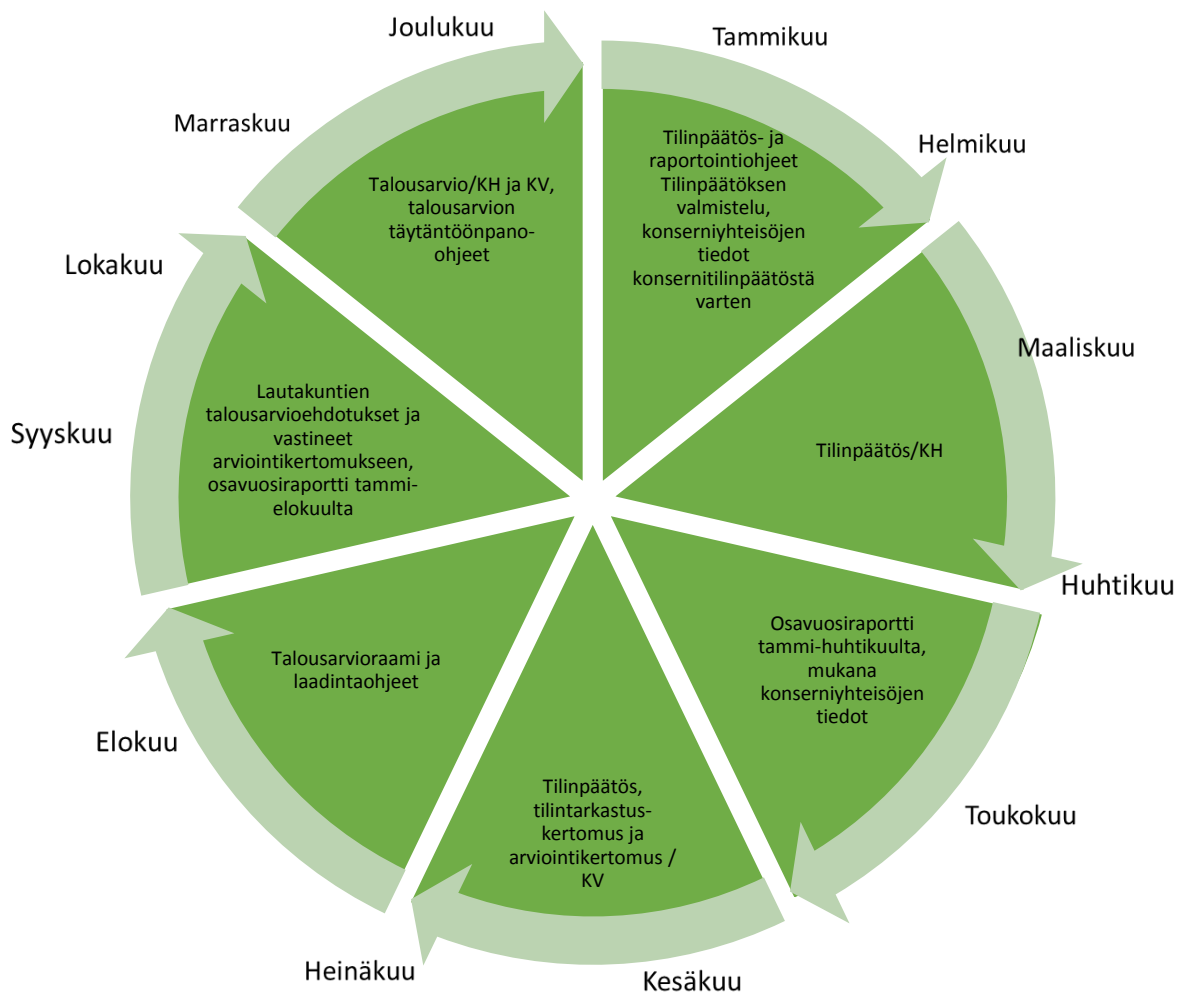
Tarkastaa konsernitilinpäätöksen, joka sisältää seuraavat osat:

- konsernitase
- konsernituloslaskelma
- rahoituslaskelma
- liitetiedot ja
- antaa lausunnon, onko konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti

7. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisesta taloudenhoidon järjestämisestä.

Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kuntakonsernin talousarviossa ja –suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kunnalle sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

8. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernijohdon tehtävänä on järjestää tytäryhteisöjen toiminnan aktiivinen omistajaohjaus, toiminnan ja talouden seuranta sekä niihin liittyvien riskien arviointi. Konserniohjeessa määritellään tiedot, jotka tytäryhteisöt sovituin määräajoin raportoivat konsernijohdolle.

Kunnan tytäryhtiön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seuranta varten kunnalle kolmannesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä, sopeuttamistoimenpiteistä sekä arvio talouden ennusteesta loppuvuodelle. Tytäryhtiöillä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Lisäksi todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohdolle, samoin mikäli toiminta poikkeaa suunnitellusta kehityksestä. Kunnanhallitus ohjeistaa vuosittain tammikuussa talouden raportointia ja antaa yksilöidympiä ohjeita raportointiaikataulusta.

Tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaan yhtiöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitolaptaa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Taloushallinto antaa tammikuussa erilliset, tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikatauluista, tiedonannon määräajoista ja tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisesta.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnanjohtajalle hallitusten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat.

9. Tiedottaminen ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaanti-oikeuden turvaaminen

Jos salassapitoa koskevista säädöksistä ei muuta johdu, kunnan luottamushenkilöillä on oikeus saada kunnan konsernijohdolta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisena ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti hallintojohtajalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tiedonsaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, että ne ovat salassa pidettäviä.

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja ja kunnan puolesta kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee ottaa huomioon yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset. Salassa pidettäviä asioita ovat mm. liikesalaisuudet. Salassa pidettävien tietojen osalta luottamushenkilöitä koskee salassapito- ja vaitiolovelvollisuus, joiden rikkominen on rikoslainsäädännössä rangaistavaksi.

10. Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Konserniin kuuluvan yhteisön on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa konsernijohtoon kirjallinen kannanotto seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen niin, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemä voitonjakoehdotus
- yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta, palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- toimitusjohtajasopimus
- yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja –anto sekä vakuuksien, takausten tai muiden yhtiötä sitovien merkittävien velvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön tai sen osakkeenomistajien taikka hallituksen jäsenten välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, henkilöstöratkaisut (henkilöstön määrään ja rakenteeseen liittyvät sekä muut henkilöstöpoliittiset ratkaisut)
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta tai vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Konsernijohto voi erikseen antaa täydentäviä määräyksiä toimenpiteiden saattamisesta jo asian valmisteluvaiheessa konsernijohtoon hyväksyttäväksi. Konserniyhteisön tulee informoida konsernijohtoa saamistaan yhteydenotoista tai tarjouksista, jotka koskevat yritysjärjestelyitä tai liiketoiminnan kauppaa.

Tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajalla on velvollisuus valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, jossa ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa.

Mikäli ennakkokäsitysmenettelyn piiriin kuuluvasta asiasta päättäminen kuuluu yhtiökokoukselle, konsernijohtoon määrittämä taho huolehtii siitä, että tarvittaessa pöytäkirjanotteeseen, jolla henkilö valtuutetaan edustamaan kuntaa yhtiökokouksessa, sisällytetään kunnan kannanotto ennakkokäsitysmenettelyn alaiseen asiaan.

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävässä asiassa on aina yhteisön omalla päätöksentekovelvollisuudella, vaikka kunnan ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

11. Kuntayhtymän hallituksen jäsenten velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Kuntayhtymän hallituksessa kunnan omistajanvaltaa käyttävien edustajien tulee hankkia kunnan hallituksen kirjallinen kanta ennen päätöksentekoa, jos kuntayhtymän hallitus on tekemässä päätöstä, josta voi seurata kuntakonsernille tappiota.

12. Konsernin sisäiset palvelut ja hankinnat

Hankinnat

Hankintalain mukaan kuntien lisäksi myös kuntien määräysvallassa olevien yhteisöjen tulee kilpailuttaa hankintansa. Konserniyhteisöjen tulee noudattaa kunnan hankintaohjeita.

Tukipalvelut

Kunta ratkaisee itse, mitä palveluja järjestetään keskitetysti konsernin sisäisinä palveluina. Tällaisia sisäisiä palveluja ovat usein esimerkiksi rahoitus- ja sijoitustoiminta (ml. konsernitilijärjestelmä), maksuliikenteen hoito, hankinnat, vakuuttaminen, henkilöstöhallinto, taloushallinto ja tietohallinto.

Lähtökohtana on, että konserniyhteisöt hyödyntävät ensisijaisesti konsernin sisäisesti tuotettuja/kilpailutettuja tukipalveluita. Tukipalveluiden uudelleenjärjestämistilanteissa konserniyhteisön on pyydettävä kirjallisesti kunnan kanta asiaan. Tukipalveluiden järjestämisessä konsernin kokonaisedun arviointi on etusijalla.

Konsernin sisäiset palvelut tuotetaan keskitetysti tarkoituksenmukaisessa laajuudessa hankinta- ja volyymietujen sekä ammatti- ja erityisosaamisen turvaamiseksi. Olemassa olevia palvelurakenteita kehitetään konsernin sisäisen käytön niin edellyttäessä siten, että toimintaedellytykset palvelun tuottamisessa turvataan.

Konserniyhteisöille voidaan tarvittaessa antaa sitovia ohjeita sisäisten palvelujen käytöstä, jos se katsotaan konsernin kokonaisedun näkökulmasta tarpeelliseksi. Konsernin sisäisellä yhteistyöllä voidaan saavuttaa konsernille sekä toiminnallisia että taloudellisia etuja. Konserniyhteisöjen hallituksen on valvottava, että kuntakonserniin kuuluvissa yhtiöissä, joissa kunnalla on enemmistö, noudatetaan lakia ja asetuksia julkisista hankinnoista.

Rahoitus- ja sijoitustoiminta

Konserniyhteisöjen rahoitus- ja lainanannosta voidaan antaa erillisiä tarkempia ohjeita.

Tarkastustoimi

Tilintarkastuspalvelut kilpailutetaan keskitetysti kunnan toimesta.

Vakuuttaminen

Kuntakonsernin vakuutukset otetaan keskitetysti siten, että päästään konsernin kokonaisedun kannalta parhaisiin vakuuttamisen ratkaisuihin.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhankinnassa tulee ottaa huomioon koko konsernin sisäiset henkilöstösiirtomahdollisuudet. Konserniyhtiöt noudattavat toiminnassaan kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita ja toimintatapoja. Konserniyhteisöjen tulee järjestää eläkevakuutuksensa KEVA:ssa, jollei tästä poikkeamiseen on erityistä syytä.

13. Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kunnanhallitus päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä konserniyhteisöjen hallituksiin. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Konserniyhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun kannalta perusteltua.

Konserniyhteisöjen hallitusten kokoonpanossa on kuntalain 47 §:n perusteella otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä strateginen merkittävyys. Lisäksi hallituksella tulee olla kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Nimitysprosessissa kiinnitetään huomiota jäsenten sitoutumisvalmiuteen, kehitymisvalmiuteen ja hallituksen toimivuuteen kokonaisuutena. Keskeisesti kunnan palvelutuotannossa mukana olevien yhtiöiden hallitukseen voidaan nimetä asiantuntemuksen perusteella myös kunnan viranhaltijoita.

14. Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Kuntalain 47 §:n mukaan konserniohjeisiin tulee sisällyttää tarpeelliset määräykset kunnan tytäryhteisön hyvästä hallinto- ja johtamistavasta. Hyvän hallinto- ja johtamistavan tarkoituksena on edistää toiminnan tuloksellisuutta, omistaja-arvon kehittymistä ja suojaamista sekä luottamusta yrityksen, sen omistajien ja eri sidosryhmien välillä.

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiöissä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet siten, että ne varmistavat, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kunnan omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja kuntakonsernin kokonaisuutta huomioon ottaen.

Tytäryhteisöjen hallituksilla on velvollisuus laatia työskentelyä ohjaava työjärjestys ja hallitusten tulee suorittaa toiminnan itsearviointia kunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Konsernijohtoon kuuluvalla (kunnanjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja sekä hallintojohtaja kunnanjohtajan sijaisena) ja erikseen nimetyille henkilöille on annettava läsnäolo- ja puheoikeus yhtiön hallituksen kokouksissa.

Konserniyhteisöjen tulee noudattaa tämän ohjeen lisäksi myös soveltuvin osin muita kuntakonsernin hallinto- ja johtamistapaan liittyviä ohjeita ja säännöksiä sekä hallintolain ja hankintalain säännöksiä.

Kokous- ja vuosipalkkiokäytännöstä konsernijohto antaa ohjeistuksen yhtiökokoukseen. Muutoin toimitaan kunnan palkkiosäännön mukaisesti (esim. ansionmenetykset ym. maksettavat korvaukset). Teknisesti toimitaan kuntakonsernin tavoin (esim. jos hallituksen jäsen antaa puolueveroprintävaltakirjan, perintä tehdään).

Etuuksien vastaanottamista koskevan ohjeistuksen osalta noudatetaan kunnan linjauksia ja Kuntaliiton ohjetta 17/2017. Matkustamisessa noudatetaan kunnan matkustamisesta annettuja ohjeita. Konserniyhteisöt noudattavat toiminnassaan soveltuvin osin myös kunnan henkilöstön kehittämisohjelman ja kuntastrategian henkilöstöä koskevia linjauksia.

15. Yhtiökokous, yhtiön hallituksen, hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tehtävät

Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön päätöksentekoon ja valvontaan. Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräisiä yhtiökokouksia. Yhtiökokouksessa kuntaa edustaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaoston nimeämä edustaja. Kyseisen yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia yhtiökokousedustajana kokouksessa, jossa päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan/varapuheenjohtajan sekä toimitusjohtajan tulee olla läsnä yhtiökokouksessa vuorovaikutuksen edistämiseksi ja tiedonsaannin turvaamiseksi.

Yhtiökokouksen ajankohta on sovittava yhtiökokousedustajan ja konsernijohtajan kanssa. Yhtiökokouksen ajankohdasta ja käsiteltävistä asioista on ilmoitettava konsernijohtajalle viimeistään kolme viikkoa ennen kokousta. Jos kokouksessa käsitellään muita kuin yhtiöjärjestyksessä mainittuja yhtiökokouksessa vuosittain käsiteltäviä asioita, ilmoitus on annettava neljä viikkoa ennen kokouksen ajankohtaa.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä osakeyhtiölain, konsernihallinnon ja konsernijohtajan ohjeiden mukaisesti. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan. Hallitus huolehtii siitä, että yhtiössä noudatetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa.

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua sekä huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioonotetuiksi. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja.

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Vastuu voi tietyin edellytyksin syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan henkilököhtäinen vahingonkorvausvastuu voi syntyä mm. vaadittavan huolellisuusveloitteen laiminlyönnillä, rikkomalla osakeyhtiölakia, muita lakeja tai yhtiöjärjestyksiä. Vahingonkorvausvastuu voi myös syntyä, jos kuntakonsernin konserniohjetta tai muuta omistajaohjausta ei noudateta ja tästä aiheutuu merkittävää vahinkoa yhtiölle tai kuntakonsernille.

Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on mm.

- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä
- toimia toimitusjohtajan esimiehenä, seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- hyväksyä toimitusjohtajan laatima esityslista hallituksen kokouksiin
- huolehtia osaltaan siitä, että yhtiössä noudatetaan omistajapoliittisia ohjeita ja konserniohjetta
- huolehtia siitä, että konsernijohtajan ennakkokokouksen selvittämisen piiriin kuuluvissa asioissa on ennen hallituksen kokousta hankittu konsernijohtajan kanta
- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan

- hyväksyä toimitusjohtajaa koskevat kustannukset (myös edustusmenot), lomat ja muut vapaat
- pitää tarvittaessa yhteyttä hallituksen jäseniin, toimitusjohtajaan, omistajiin (kunnan konserni-johto) ja muihin sidosryhmiin
- vastata siitä, että työskentelyssä noudatetaan hallituksen työjärjestyksen määräyksiä
- vastata siitä, että hallitus suorittaa vuosittain toimintansa itsearvioinnin

Yhtiön toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön hallintoa lain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja saa ryhtyä epätavallisiin ja laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla.

Toimitusjohtajan nimittää ja erottaa hallitus. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan on hankittava kunnan konsernijohtajan ennakkokanta tytäryhtiön toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa valintaan ja palkkaukseen sekä sen olennaiseen muutokseen.

Toimitusjohtajalle on laadittava tehtävän keskeisistä ehdoista kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy.

16. Kuntakonsernin tarkastus

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kuntalain 122 §:n mukaan kunnan tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole perusteltua syytä. Pöytyän kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö em. lainkohdan perusteella. Kaikkiin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Tämä tulee ottaa huomioon myös tytäryhtiön yhtiöjärjestyksessä.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää tytäryhteisöltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa tietoonsa saamaansa salassa pidettävää asiaa ulkopuoliselle.

17. Konserniohjeen voimaantulo

Konserniohje tulee voimaan 01.08.2018 alkaen.

Konserniohjeet on hyväksyttävä viivytyksettä jokaisen Pöytyän kunnan tytäryhteisön yhtiökokouksessa, jonka jälkeen ne sitovat tytäryhteisöä.

Kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt voivat päättää noudattaa näitä ohjeita soveltuvin osin kuitenkin niin, että nämä ohjeet sitovat ao. yhteisön toimielimissä Pöytyän kuntaa edustavia henkilöitä.